

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 13.9.2007
COM(2007) 533 végleges

**A BIZOTTSÁG HARMADIK JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK**

**a 851/2005/EK rendelet által módosított, a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség
alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok
országainak felsorolásáról szóló 539/2001/EK tanácsi rendelet 1 cikkének (5)
bekezdésével összhangban**

**a viszonyosság elvével ellentétes vízumkötelezettség egyes harmadik országok általi
fenntartásáról**

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Bevezetés	3
II.	Bulgária és Románia által benyújtott értesítés a viszonyosság nélküli helyzetekről	4
III.	A viszonyosságról szóló második bizottsági jelentés óta elért eredmények	4
1.	Azon esetek, amelyekben az értékelés alapján nem merül fel a viszonyosság kérdése	4
1.1.	Bolívia	4
1.2.	Costa Rica	4
2.	Teljes körű viszonyosság fennállása	5
2.1.	Mexikó	5
2.2.	Új-Zéland	5
3.	A viszonyosság elérése céljából folyamatban lévő lépések:	5
3.1.	Brazília	5
3.2.	Brunei Darussalam Állam	5
3.3.	Izrael	6
3.4.	Japán	6
3.5.	Malajzia	7
3.6.	Panama	7
3.7.	Paraguay	7
3.8.	Szingapúr	8
4.	A 2006. október 3-i jelentés óta a viszonyosság terén történt előrelépés	8
4.1.	Ausztrália	8
5.	A 2006. október 3-i jelentés óta a viszonyosság terén elmaradt előrelépés	9
5.1.	Kanada	9
5.2.	Amerikai Egyesült Államok (USA)	11
IV.	Következtetés	12

I. BEVEZETÉS

Vízumpolitikánk és a kölcsönösségi mechanizmus alapjául a 2005. június 2-i 851/2005/EK tanácsi rendelet¹ által módosított, a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső (a rendelet I. melléklete, a továbbiakban: negatív lista), illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak (a rendelet II. melléklete, a továbbiakban: pozitív lista) felsorolásáról szóló, 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendelet² szolgál. A vízumviszonosságról szóló első³ és második⁴ jelentés teljességében ismerteti e mechanizmust.

Második jelentésében a Bizottság az alábbi következtetésre jutott:

„A Bizottság úgy véli, hogy az új viszonyossági mechanizmus címén a harmadik országokkal folytatott párbeszéd hatékonyak bizonyult. A „viszonyosság nélküli helyzetek” (azon esetek, amelyekben egy harmadik ország vízumkötelezettséget tart fenn valamely tagállam állampolgáraival szemben) számának állandó és jelentős csökkenése a Bizottság véleménye szerint kiemelkedő eredménynek minősül”.

A tárgyalások azonban továbbra is stagnálnak az Amerikai Egyesült Államokkal, miközben fejlődés tapasztalható Ausztrália, Kanada és Brunei esetében. A jövőbeli fejlemények ezekre az országokra vonatkozóan meghatározzák, hogy milyen megfelelő intézkedésekre lesz szükség a viszonyosság megvalósítása útján való érezhető előrelépéshez.

Tekintettel a teljes viszonyosság elérésének fontosságára, a Bizottság bejelenti azon szándékát, hogy legkésőbb 2007. március 31-én újból jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, és hogy megfelelő konkrét javaslatokat tesz, amennyiben a viszonyosság nélküli helyzet továbbra is fennáll, jöjjön hivatalosan az EK rendelet 1. cikkének (5) bekezdése értelmében ilyen jelentést csak 2008. június 30-ra kellene előterjesztenie.”

A 2006. október 5–6-i következtetéseiben a Tanács megerősítette, hogy szükség van arra, hogy a Közösség a tovább törekedjen azon harmadik országokkal való teljes körű vízumviszonosság létrehozására, amelyek esetében ez még nem valósult meg.

2007 júniusában a Bizottság megerősítette, hogy a vízumviszonosságról szóló jelentésének előterjesztését elhalasztották, mivel néhány ilyen harmadik ország esetében új fejlemények történtek.

E jelenlegi, harmadik jelentés áttekinti azokat a lépéseket, amelyeket a Bizottság tett a 2006. október 5–6-i tanácsi következtetések elfogadása óta a pozitív listán szereplő azon harmadik országokkal szemben, amelyek továbbra is vízumkötelezettségnek vetik alá a tagállamok állampolgárait.

¹ HL L 141., 2005.6.4., 3. o.

² HL L 81., 2001.3.21., 1. o.

³ COM (2006) 3 végleges.

⁴ COM (2006) 568 végleges.

⁵ Lásd a viszonyosságról szóló 2006. január 10-i jelentés 1A. és 1B. mellékletét.

II. BULGÁRIA ÉS ROMÁNIA ÁLTAL BENYÚJTOTT ÉRTESÍTÉS A VISZONOSSÁG NÉLKÜLI HELYZETEKRŐL

Az Európai Unióhoz való 2007. január 1-jei csatlakozásukat követően a 851/2005/EK tanácsi rendelet 2. cikkének megfelelően Bulgáriának és Romániának értesítést kellett benyújtania a viszonosság nélküli helyzetekről.

2007. február 13-án⁶ Bulgária a következő országok tekintetében jelentette a viszonosság nélküli helyzetet: Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, Bolívia, Brunei, Costa Rica, Kanada, Malajzia, Mexikó, Panama, Szingapúr és Új-Zéland. A Bulgária jelezte, hogy vízummentességről szóló megállapodást írt alá Izraellel és Paraguayjal, amely megállapodások a folyamatban lévő megerősítési eljárás következtében még nem léptek hatályba. A bolgár állampolgárokkal szemben e két ország tekintetében továbbra is vízumkötelezettség áll fenn.

2007. február 21-én⁷ Románia a következő országok tekintetében jelentette a viszonosság nélküli helyzetet: Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, Brazília, Brunei, Izrael, Japán, Kanada, Panama, Paraguay és Új-Zéland.

III. A VISZONOSSÁGRÓL SZÓLÓ MÁSODIK BIZOTTSÁGI JELENTÉS ÓTA ELÉRT EREDMÉNYEK

Miután a Tanács 2006. október 5–6-án megerősítette a teljes körű vízumviszonosság létrehozásának szükségességét, a Bizottság további erőfeszítéseket tett az ügyben.

1. Azon esetek, amelyekben az értékelés alapján nem merül fel a viszonosság kérdése

1.1. Bolívia

Értesítés: Bulgária

Az 539/2001/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló 1932/2006/EK tanácsi rendelet⁸ szerint Bolíviát az I. mellékletbe helyezték át, amelynek következményeként 2007. április 1-jével kezdődően a bolíviai állampolgárok számára vízumkötelezettséget vezettek be. Ezen áthelyezés miatt a viszonossági mechanizmus Bolívia esetében a továbbiakban nem alkalmazandó.

1.2. Costa Rica

Értesítés: Bulgária

A migrációval és külföldi személyekkel foglalkozó főigazgató által 2006. július 14-én kiadott körlevél – amelyet a costa ricai hatóságok 2006. július 20-án nyújtottak be a Bizottsághoz – jelzi, hogy Bulgária az országok első csoportjába tartozik, azaz állampolgárai legfeljebb 90 napig vízummentesen tartózkodhatnak Costa Ricán.

⁶ HL C 75., 2007.4.3., 5. o.

⁷ HL C 75., 2007.4.3., 6. o.

⁸ HL L 29., 2007.2.3., 10. o.

2. Teljes körű viszonzosság fennállása

2.1. Mexikó

Értesítés: Bulgária

2007. február 26-án⁹ Bulgária tájékoztatta a Bizottságot, hogy 2007. március 11-ével kezdődően a bolgár állampolgárok Mexikó területén átutazásuk vagy rövid távú tartózkodásuk során, első belépésüktől számított hathónapos időtartamon belül, 90 napig vízummentességet élveznek.

Értékelés

A vízummentesség területén jelenleg teljes körű viszonzosság áll fenn valamennyi tagállammal és a társult schengeni országokkal szemben.

2.2. Új-Zéland

Értesítés: Bulgária és Románia

2007. március 13-án Új-Zéland tájékoztatta a Bizottságot, hogy Bulgária és Románia állampolgárait mentesítik a vízumkötelezettség alól legfeljebb három hónapig tartó új-zélandi tartózkodásuk során. A határozat 2007. július 30-tól alkalmazandó.

Értékelés

A vízummentesség területén jelenleg teljes körű viszonzosság áll fenn valamennyi tagállammal és a társult schengeni országokkal szemben.

3. A viszonzosság elérése céljából folyamatban lévő lépések:

3.1. Brazília

A viszonzosság elérése céljából tett lépések:

2007. július 9-én a Bizottság elfogadta a Tanácsnak szóló javaslatot, amely az Európai Közösség és Brazília közötti vízummentességi megállapodásról szóló tárgyalások megkezdésére vonatkozott. Ez lenne az első példa a Közösség és egy harmadik ország közötti kétoldalú vízummentességi megállapodásról szóló tárgyalások folytatására.

3.2. Brunei Darussalam Állam

Értesítés: Bulgária és Románia.

A viszonzosság elérése céljából tett lépések:

2006. október 6-án Brunei Darussalam Állam tájékoztatta a Bizottságot, hogy kormánya határozata alapján 2006. október 1-jével kezdődően valamennyi EU schengeni tagállam számára 30 napig terjedő tartózkodáshoz vízummentességet ad. Brunei Darussalam Állam kormányának hivatalos honlapjai közül néhány azonban nem tájékoztat a valamennyi

⁹ HL C 75., 2007.4.3., 5. o.

schengeni tagállamra és társult országra vonatkozó 30 napos vízummentességről. Brunei Darussalam Állam hatóságait felkérték a jelenlegi helyzet tisztázására. A Bulgária és Románia által küldött értesítésre tekintettel a Bizottság felkérte Brunei Darussalam Állam hatóságait, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy Bulgária és Románia állampolgárai a vízumok tekintetében egyenlő bánásmódban részesüljenek.

Értékelés

Az értékelésre csak a Brunei Darussalam Állam hatóságai által küldött válasz kézhezvétele után kerülhet sor.

3.3. Izrael

Értesítés: Bulgária és Románia

A viszonyosság elérése céljából tett lépések:

2007. április 27-én Bulgária tájékoztatta a Bizottságot, hogy a vízumkötelezettség megszüntetéséről szóló, Bulgária és Izrael közötti megállapodás hatályba lépett. Ennek következményeként Bulgária állampolgárai 2007. július 15-től átutazás vagy bármely fél éves időtartamon belüli, három hónapot meg nem haladó rövid távú tartózkodás esetén vízummentességet élveznek.

2007. július 17-én a Bizottság felkérte az izraeli hatóságokat, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy Románia állampolgárai is három hónapos vízummentes tartózkodásra legyenek jogosultak.

Értékelés

Bulgária esetében már fennáll a kölcsönös vízummentesség. Románia tekintetében az értékelésre csak az izraeli hatóságok által küldött válasz kézhezvétele után kerülhet sor.

3.4. Japán

Értesítések: Románia

A viszonyosság elérése céljából tett lépések:

2007. július 6-án a Bizottság felkérte a japán hatóságokat, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy Románia állampolgárai három hónapos vízummentes tartózkodásra legyenek jogosultak.

Értékelés

Az értékelésre csak a japán hatóságok által küldött válasz kézhezvétele után kerülhet sor.

3.5. Malajzia

Értesítés: Bulgária

A viszonyosság elérése céljából tett lépések:

2007. január 14-én a malajziai hatóságok tájékoztatták a Bizottságot, hogy a viszonyosság alapján Észtország, Lettország és Szlovénia állampolgárai esetében a vízummentes tartózkodás időtartamát 90 napra hosszabbították meg.

Bulgária tekintetében a Bizottság felkérte a malajziai hatóságokat, hogy egyrészt pontosítsák, a bolgár állampolgárok mennyi ideig tartózkodhatnak vízummentesen az országban, illetve hogy a vízummentes tartózkodás időtartamát három hónapra hosszabbítsák meg, amennyiben a jelenleg engedélyezett időtartam rövidebb.

Értékelés

A Bizottság örömmel veszi, hogy Malajzia lépéseket tesz a teljes vízumviszonyosság létrehozása érdekében azáltal, hogy valamennyi tagállam állampolgárai számára három hónapos vízummentes tartózkodást tesz lehetővé, valamint várakozással tekint az elé, hogy ez a folyamat kiterjed majd a bolgár állampolgárokkal szembeni teljes körű vízumviszonyosságot érintő legutóbbi kérésre is.

3.6. Panama

Bejelentések: Bulgária és Románia

A viszonyosság elérése céljából tett lépések:

2007. július 5-én a Bizottság felkérte a panamai hatóságokat, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy Bulgária és Románia állampolgárai három hónapos vízummentes tartózkodásra legyenek jogosultak.

Értékelés

Az értékelésre csak a panamai hatóságok által küldött válasz kézhezvétele után kerülhet sor.

3.7. Paraguay

Értesítések: Bulgária és Románia

A viszonyosság elérése céljából tett lépések:

2007. július 9-én a Bizottság felkérte a paraguayi hatóságokat, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy Bulgária és Románia állampolgárai három hónapos vízummentes tartózkodásra legyenek jogosultak.

Értékelés

Az értékelésre csak a paraguayi hatóságok által küldött válasz kézhezvétele után kerülhet sor.

3.8. Szingapúr

A jelenlegi helyzet

30 napra korlátozott vízummentesség, a tartózkodásnak a helyszínen két 30 napos időtartammal történő meghosszabbításának lehetősége mellett.

A viszonyosság elérése céljából tett lépések:

2006 szeptemberében a szingapúri hatóságok megerősítették, hogy három ország állampolgárai élveznek 90 napra korlátozott vízummentességet, a következő jogi aktusok alapján: az amerikai állampolgárok esetében a vízummentességi program, az ausztrál és dél-koreai állampolgárok esetében pedig a szabadkereskedelmi megállapodások.

Értékelés

A viszonyosság tekintetében Szingapúrral szemben alkalmazott megközelítést felül kell vizsgálni, mivel három ország állampolgárai egy olyan belépési és tartózkodási rendszer kedvezményezettjei, amely kedvezőbb, mint az EU-állampolgárok esetében alkalmazott rendszer.

A Bizottság javasolja, hogy kerüljön sor azokról a legmegfelelőbb módszerekről szóló párbeszédre, amelyek révén igazodni lehet az említett három ország állampolgárai számára biztosított rendszerhez. Értékelni kell, vajon e célt jogilag és politikailag el lehet-e érni a szingapúri hatóságok által hozott egyoldalú döntéssel. Esetlegesen az Európai Közösség és Szingapúr között létrejövő kétoldalú vízummentességi megállapodást is fontolóra lehet venni.

4. A 2006. október 3-i jelentés óta a viszonyosság terén történt előrelépés

4.1. Ausztrália

A jelenlegi helyzet

Ausztrália elektronikus utazási engedélyt (ETA) követel meg 14 tagállam állampolgáraitól (Belgium, Dánia, Németország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg, Málta, Hollandia, Ausztria, Portugália, Finnország és Svédország), valamint Izland és Norvégia állampolgáraitól.

Elektronikus vízumot (e676) követel meg 11 tagállam állampolgáraitól (Bulgária, Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Lengyelország, Románia, Szlovénia és Szlovákia). Ezek közül hét állam, a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország és Szlovénia állampolgárai jogosultak a könnyített kiadási mechanizmusra („autogrant facility”).

2007. július 1-jétől a legfeljebb három hónapos tartózkodásra feljogosító vízumok és az üzleti vízumok, amelyek csak három hónapos tartózkodásra adhatók ki, ingyenesek.

A viszonyosság elérése céljából tett lépések:

A 2006. október 3-i jelentés óta Ausztrália három további tagállam esetében tette lehetővé a könnyített kiadási mechanizmust: Litvánia (2006. december 1-től), Magyarország (2007. január 15-től) és Ciprus (2007. július 1-jétől).

2007. március 28-án Bulgária és Románia hozzáférést kapott az e676 turistavízumhoz.

Ezen felül az ausztrál hatóságok tisztázták azt a négy szempontot, amelyek szerint egy adott országra kiterjesztik az e676-t és később a könnyített kiadási mechanizmust: E szempontok a következők:

- Az odaítélések arányának jóváhagyása;
- Módosított vissza nem térések aránya (Mod NRR): a vízum által engedélyezett tartózkodás idejét túllépő látogatók ;
- Védelmi vízumok aránya (PV): turistavízummal érkező látogatók, akik később védelmi vízumért folyamodnak;
- Megsemmisítések aránya.

Ezen felül az ausztrál hatóságok jelezték, hogy Bulgária, Lengyelország, Románia és Szlovákia még nem léphetnek át a könnyített kiadási mechanizmusba, azonban ezt a döntést 2007 júliusában-augusztusában felülvizsgálják. Azt is jelezték, hogy bár a könnyített alkalmazások 65–70 %-át automatikusan dolgozzák fel, bizonyos személyek (pl. 18 éven aluliak és 70 éven felüliek) csoportjait nem lehet automatikusan kezelni, mivel szükség van a szülői beleegyezésre, illetve a jó egészségi állapotra vonatkozó bizonyítéokra. Ezen felül arról is tájékoztattak, hogy az eVisitor rendszer 2008 közepén lép működésbe. A tagállamok – amelyek legelsőként fogják élvezni e rendszer előnyeit – mindegyike státuszától függetlenül csatlakozik az eVisitor rendszerhez.

Értékelés

A Bizottság üdvözli azt az előrelépést, amely Bulgária és Románia e676 státuszba helyezésével, Ciprus, Litvánia és Magyarország könnyített kiadási mechanizmusba való áthelyezésével, valamint azáltal történt, hogy a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító e676 vízumok 2007. július 1-től illetékmentesen hozzáférhetők.

Ezen felül ösztönzőleg hat, hogy az eVisitor rendszer beindítása érdekében eszközölt technikai javítások folyamatban vannak, és ennek eredményeként 2008 közepére valamennyi tagállam állampolgárai egyenlő bánásmódban részesülhetnek. Eközben a Bizottság továbbra is szorosan figyeli a vízum megadásának feltételeiben bekövetkező változásokat, különösen az ETA-rendszer és az e676 könnyített kiadási mechanizmus hatályát.

5. A 2006. október 3-i jelentés óta a viszonyosság terén elmaradt előrelépés

5.1. Kanada

A jelenlegi helyzet

A következő államok állampolgáraival szemben tartanak fenn vízumkötelezettséget: Bulgária, Cseh Köztársaság, Lettország, Litvánia, Magyarország, Lengyelország, Románia és Szlovákia.

A viszonzosság elérése céljából tett lépések:

2006 novemberében a kanadai hatóságok tisztázták, melyek azok a szempontok, amelyek alapján lehetséges a vízumkötelezettség megszüntetése: a vízumkérelmek elutasításának aránya, a bevándorlási szabálysértések aránya, az útlevelek biztonsága, az útlevel-kibocsátási rendszer, az elveszített és eltulajdonított útlevelekre vonatkozó információk, biztonság és menekültkérelmek. Jelezték, hogy e küszöbök és alkalmazásuk magyarázatát – amint jóváhagyták – az érintett tagállamok és a Bizottság rendelkezésére bocsátják.

A Bizottság és a kanadai hatóságok közötti együttműködés új keretét levélváltás útján hozták létre. A „bevándorlási és menekültügyi kérdésekkel foglalkozó közös konzultáció” részeként vezető tisztviselőkből álló közös vízumügyi munkacsoportot hoztak létre annak érdekében, hogy a vízumügyi kérdésekkel és feltételekkel foglalkozzanak. Az említett küszöbökre vonatkozó magyarázat benyújtásának sajnálatos késedelve után a bevándorlási és menekültügyi kérdésekkel foglalkozó közös konzultációra 2007. július 20-án került sor. E találkozón a kanadai hatóságok körvonalazták a vízummentességi kritériumok felülvizsgálatát, majd kijelentették, hogy az elkövetkező hónapokban technikai jellegű látogatásokat tesznek az érintett tagállamokban. Szándékuk szerint technikai jellegű tárgyalások céljából 2007 novemberében ellátogatnak négy tagállamba, 2008 februárjában pedig további négy tagállamba. Az állampolgárok kitoloncolása tekintetében a Bizottság jelezte, hogy amennyiben Kanada részt kívánna venni a visszafogadási megállapodásokban, akkor az EK és Kanada között visszafogadási megállapodást kell kötni, mivel a visszafogadás kérdése az EK hatáskörébe tartozik.

A 2007. június 4-i berlini EK-Kanada csúcstalálkozón Kanada miniszterelnöke bejelentette, tisztában van azzal, mekkora jelentőséggel bír az EU számára a vízummentes utazás. A miniszterelnök jelezte, hogy Kanada az egyes országokban fennálló körülmények elemzésére alapozta döntését, nem pedig a viszonzosság elvére, valamint rámutatott, hogy ebben a tekintetben nagyon fontos tényező az USA és Kanada között zajló határátlépés. Mindazonáltal jelezte azt is, hogy a fennmaradó tagállamok a megfelelő irányba haladnak, és ebben az évben lehetőség nyílhat arra, hogy egy vagy két tagállam esetében feloldják a vízumkötelezettséget.

Értékelés

Kanada átláthatóbbá tette vízum-felülvizsgálati eljárását, és bár késedelemmel, de további információkat bocsátott rendelkezésre a küszöbök és alkalmazásuk tekintetében. A vízumkötelezettséget egyetlen tagállam esetében sem szüntették meg azóta, hogy 2006 szeptemberében Észtország esetében ez megtörtént.

Kanada miniszterelnökének nyilatkozata, valamint a technikai jellegű párbeszéd során rendelkezésre bocsátott magyarázat fényében a Bizottság elvárja, hogy a fennmaradó EU-tagállamok esetében a felülvizsgálati eljárásra késedelem nélkül sor kerüljön, miután már a vízum-felülvizsgálati értékelés kritériumait tisztázták. A Bizottság azt javasolja, szólítsák fel Kanadát arra, hogy – tanúsítva elkötelezettségét a kérdés megoldása iránt – az év végéig egy vagy több EU-tagállam vonatkozásában szüntesse meg a vízumkötelezettséget, valamint 2008 első felében mutasson kézzelfogható előrelépést a viszonzosság felé. Az előrelépés elmaradása esetén megfelelő lépéseket fontolnak meg Kanadával szemben.

5.2. *Amerikai Egyesült Államok (USA)*

A jelenlegi helyzet

A következő államok állampolgáraival szemben tartanak fenn vízumkötelezettséget: Bulgária, Cseh Köztársaság, Észtország, Görögország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Románia és Szlovákia.

A viszonyosság elérése céljából tett lépések:

A Bizottság második jelentésének elfogadása után Frattini alelnök azonnal levelet küldött Chertoff úrnak, az Egyesült Államok belbiztonsági miniszterének, amelyben Frattini úr megállapította, hogy semmilyen kézzelfogható előrelépés nem történt az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatban, valamint hangsúlyozta, hogy érthetetlen és elfogadhatatlan a tagállamok állampolgárainak a vízumkötelezettség vonatkozásában való megkülönböztetése. Frattini úr kérte, hogy világos és átlátható kritériumokat állapítsanak meg, amelyek az útitervben található, a különböző fázisokat tisztázó hivatkozási pontokat eredményeznének. Technikai és politikai szinten a Bizottság továbbra is felvetette a kérdést, különösen a 2006. november 6-i EU-USA igazság-és belügyminiszteri trojka során. Ennek során Chertoff úr jelezte, hogy az Egyesült Államok kormánya javaslatot készített elő a vízummentességi program (Visa Waiver Program, a továbbiakban: VWP) lehetséges jogi módosításaira vonatkozóan, a korábbiaknál nagyobb hangsúlyt fektetve a biztonságra.

2006. november 28-i észtországi látogatása során Bush elnök bejelentette, hogy olyan módosításokat kíván keresni a VWP tekintetében, amelyek megerősítenék a VWP utazás biztonságát, valamint lehetővé tennék az USA számára, hogy felgyorsítsa új országok felvételét a programba. Adminisztrációja szorosan együtt fog működni a Kongresszussal és az Egyesült Államok nemzetközi partnereivel annak érdekében, hogy a program biztonsági elemei megerősödjenek.

2007. február 8-án az Egyesült Államok adminisztrációja előterjesztette a VWP modernizálásáról szóló jogszabályjavaslat tervezetét. Ezt követően az Egyesült Államok Kongresszusának egyes tagjai számos alternatív törvényjavaslatot nyújtottak be.

A Bel- és Igazságügyi Tanács 2007. június 12–13-i ülésének nyomán követéseként a Bizottság és a német elnökség 2007. június 29-én levelet küldött Chertoff úrnak, a Bizottság és a portugál elnökség 2007. július 23-án közös levelet küldött a Kongresszus kulcsfontosságú tagjainak. Emlékeztettek arra, hogy a vízumviszonyosság az EU közös vízumpolitikájának része, valamint a párbeszéd tárgyát képező VWP módosítástervezeteinek számos elemére vonatkozó szempontokat jelöltek meg. A visszafogadás tekintetében felajánlották, hogy abban az esetben, ha a nemzetközi jog szerinti kötelezettségek nem elegendők, akkor megfontolásra kerül az EK és az USA közötti visszafogadási megállapodás, mivel a visszafogadás kérdése az EK hatáskörébe tartozik.

2007. augusztus 3-án Bush elnök aláírásával hatályba léptette a „H.R. 1 Implementing Recommendations of the 9/11 Commission Act of 2007” jogszabályt. A jogi aktus 711. szakasza vonatkozik a vízummentességi program modernizációjára. Kulcsfontosságú elemei a következők: az elektronikus utazási engedély (a továbbiakban: ETA) rendszerének bevezetése – a rendszer esetében illetéket szabhatnak ki; a nem bevándorló vízumokra vonatkozó kérelmek elutasítási aránya tekintetében tanúsított rugalmasság azáltal, hogy bizonyos körülmények esetén a háromtól tíz százalékig terjedő aránytól eltekintenek, illetve még

meghatározandó felső határt alkalmaznak az engedélyezett tartózkodás túllépő esetekben; olyan biometrikus légitörekedési kiléptető rendszer, amely az Amerikai Egyesült Államokat az ország repülőterein át elhagyó külföldi állampolgárok nem kevesebb mint 97 %-ának távozását tudja igazolni; a VWP keretében az USA-ba utazásra való jogosultság nem jelenti azt, hogy az adott személy beléphet az Egyesült Államokba; az elveszített vagy eltulajdonított útlevelék bejelentése az Interpolon keresztül vagy más úton; a harmadik országoknak el kellene fogadniuk bármely állampolgár és volt állampolgár hazaszállítását, aki ellen végleges végrehajtandó kitoloncolási határozatot hoztak; valamint az utasokra vonatkozó információk cseréjéről szóló kétoldalú megállapodások.

Értékelés

Az Egyesült Államok tekintetében a vízumviszonosság terén ugyan nem sikerült érzékelhetően előrelépni, a Bizottságra bátorítóan hat, hogy az USA elkötelezte magát a VWP reformja mellett, amit hatékonyan meg is tett. Teljes mértékben tiszteletben kellene tartani egyrészt az USA nemzetbiztonságának védelmét, másrészt az EU jogszabályainak és politikájának betartását, azon tagállamok érdekeit szolgálva, amelyek csatlakozni kívánnak a VWP-hez, nem róva terhet azon tagállamok állampolgáira, akik már a VWP rendszerben való utazás előnyeit élvezik. A módosított jogszabályok végrehajtását, beleértve az EU-t és tagállamait érintő valamennyi következményt, szoros figyelemmel kísérik majd, különös tekintettel az elektronikus utazási engedély rendszerének bevezetésére. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy ebben a szakaszban nem lenne helyénvaló megtorló intézkedéseket bevezetni az Egyesült Államokkal szemben, mivel az új jogszabályt csak most fogadták el, és csak ezután hajtják végre. A Bizottság számít arra, hogy a végrehajtási időszakban a felvételért folyamodó tagállamokban megkezdődnek a felmérés céljából végzett kiküldetések, és az Egyesült Államok megtesz minden erőfeszítést annak érdekében hogy megfeleljen a Bush elnök által bejelentett azon szándéknak, hogy a VWP reformja révén felgyorsuljon a programban még részt nem vevő EU-tagállamok felvétele.

IV. Következtetés

A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az új viszonzási mechanizmus tekintetében a harmadik országokkal folytatott párbeszéd hatékonynak bizonyult. 2005 júniusában történt létrehozása óta – kevéssel több mint két év alatt – számos fontos harmadik országgal teljes körű vízumviszonosság jött létre, illetve van folyamatban. Elmondható ez azon kihívás ellenére, hogy Bulgária és Románia bejelentette az esetükben fennálló, viszonzás nélküli helyzeteket. Új-Zéland és Mexikó például megszüntette a vízumkötelességet Bulgária és Románia esetében az uniós csatlakozásukat követő kevesebb, mint hat hónapon belül. A Bizottságnak szintén jelentős előrelépést sikerült elérnie az Ausztráliával folytatott párbeszédben, és várható, hogy 2008 közepétől kezdődően az ország egyenlő bánásmódban részesíti majd az összes EU-tagállamot. Hamarosan várható egy átfogó vízummentességi megállapodásról szóló párbeszéd folytatása Brazíliával.

Ami az Amerikai Egyesült Államokat illeti, a VWP módosításáról szóló új jogszabály elfogadása megalapozhatja a program kiterjesztését valamennyi tagállamra. Most, hogy az új jogszabályt elfogadták, feltételeit és végrehajtásának ütemét gondosan megvizsgálják. A Bizottság fenntartja a jogot arra, hogy megtorló intézkedéseket javasoljon, ha a teljes körű vízumviszonosság ügyében várt előrelépések nem valósulnak meg időben.

Kanada kötelezettséget vállalt arra, hogy vízum-felülvizsgálati eljárását átláthatóbbá teszi és a küszöbértékek tekintetében több információt nyújt. Jelenleg azonban a vízumkötelezettség

megszüntetése tekintetében nem történt előrelépés. A Bizottság azt javasolja, hogy Kanadát fel kell szólítani arra, hogy az év végéig– tanúsítva elkötelezettségét a kérdés megoldása iránt – egy vagy több EU-tagállam vonatkozásában szüntesse meg a vízumkötelezettséget, valamint 2008 elő felében mutasson kézzelfogható előrelépést a viszonyosság felé. Az előrelépés elmaradása esetén megfelelő lépéseket fontolnak meg Kanadával szemben.

A 851/2005/EK rendelet 1. cikkének (5) bekezdésével összhangban a Bizottság legkésőbb 2008. június 30-ig ismét jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.